

Vedci SAV: Zonáciu národných parkov je možné dokončiť rýchlo, rozhodovať majú dáta, nie politické tvrdenia

22.4.2026 - Jozef Bednár | SAV

Tímy vedcov a odborníkov zo Slovenskej akadémie vied (Geografický ústav SAV, v. v. i., Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, v. v. i., Ústav krajinnej ekológie SAV, v. v. i., Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i., Ústav zoológie SAV, v. v. i.) a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave upozorňujú, že dokončenie zonácie národných parkov je reálne dosiahnuteľné v krátkom čase - bez znižovania stupňov ochrany a v súlade s legislatívou.

Dostupné odborné podklady ukazujú, že v niektorých prípadoch ide len o minimálne doplnenie územia. Napríklad v Národnom parku Poloniny ide približne o 777 hektárov starých lesov (asi 2,5 % rozlohy parku a 0,02 % územia Slovenska). V prípade TANAP-u je potrebná plocha ešte menšia. Vedci zdôrazňujú, že ich návrhy vychádzajú z overiteľných dát, analytických výstupov a platnej legislatívy. Odmietajú preto interpretácie, ktoré ich prácu spochybňujú bez vecnej opory.

„Diskusia o zonácii národných parkov musí stáť na dátach a odborných argumentoch. Nejde o ideologický spor, ale o aplikáciu zákona a ochranu verejného záujmu,“ uvádza Jozef Šibík z Centra biológie rastlín a biodiverzity SAV.

Riziká aktuálneho návrhu

Podľa odbornej komunity aktuálne návrhy zonácie zo strany Ministerstva životného prostredia SR vyvolávajú zásadné otázky z hľadiska súladu s národnou aj európskou legislatívou. Navrhované riešenia môžu viesť k:

- zdĺhavým súdnym sporom,
- zvýšeným nákladom pre verejné financie,
- ohrozeniu financovania z Plánu obnovy,
- negatívnym dopadom na biodiverzitu a prírodné hodnoty územia.

„Ak zonácia nebude v súlade so zákonom, hrozí, že ju budú musieť riešiť súdy. To môže zastaviť projekty aj financovanie a v konečnom dôsledku to zaplatí verejnosť,“ upozorňuje Tomáš Olšovský z Ústavu zoológie SAV.

Riešenie existuje

Vedci pripomínajú, že ministerstvu odovzdali kompletnú odbornú revíziu zonácie vrátane dát, ktoré je možné okamžite použiť v praxi. Ide o právne udržateľné riešenie, ktoré zohľadňuje ochranu prírody aj legitímne využívanie územia. Kľúčom je podľa nich správne nastavenie zón a jasné pravidlá, ktoré zabránia regulačnému vákuu a zabezpečia ochranu najcennejších území, ako sú staré lesy či biotopy ohrozených druhov.

Výzva na vecný dialóg

Vedecká a odborná komunita deklaruje pripravenosť pokračovať v konštruktívnom dialógu s

Ministerstvom životného prostredia SR.

„Riešenie je na stole. Stačí viesť vecnú, odbornú diskusiu založenú na dátach a rešpektovať legislatívne pravidlá,“ dodáva Jozef Šibík.

Spracoval: Jozef Bednár

Foto: canva.com

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13571&source_no=20